

Gdańsk, 3 października 2016

**Przemówienie Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu Gdańskiego, dr hab.
Jerzego Piotra Gwizdały, profesora nadzwyczajnego na inauguracji Roku
Akademickiego 2016/2017**

*Trzeba mieć wytrwałość i wiarę w siebie. Trzeba wierzyć, że człowiek jest do czegoś zdolny
i osiągnąć to za wszelką cenę – Maria Skłodowska-Curie*

**Dostojni Goście,
Wysoki Senacie,
Szanowni Państwo,
Drodzy Studenci,**

rozpoczynamy 46. rok akademicki w naszej Alma Mater. Inauguracja nowego roku akademickiego jest niezwykle doniosłym i jednym z najważniejszych wydarzeń w życiu każdej uczelni. Jest dniem skłaniającym do zastanowienia się nad naszym miejscem w świecie, nad rozwojem i postępowaniem uczelni, nad samodoskonaleniem. Dzień uroczystej inauguracji nowego roku akademickiego – to dzień nowego początku i kolejnego kroku na wspólnej drodze całej akademickiej universitas: profesorów, wykładowców i studentów. Jest to również chwila refleksji skłaniająca do poszukiwania odpowiedzi na fundamentalne pytanie: jakiego uniwersytetu potrzebuje zmieniająca się Polska, Europa, i jakiego uniwersytetu potrzebuje Pomorze?

Dzisiejsza inauguracja roku akademickiego w Uniwersytecie Gdańskim jest dla mnie przeżyciem wyjątkowym. Stanowi początek mojej służby jako rektora dla dobra uniwersytetu w kadencji 2016 – 2020. Jest to dla mnie okazja, aby w tak dostojnym gronie naszych gości, pracowników i studentów uczelni złożyć wyrazy wdzięczności tym wszystkim, którzy udzielili mi kredytu zaufania i powierzyli zarządzanie naszym uniwersytetem. Rozpoczynający się rok akademicki jest kolejnym zadaniem dla nas wszystkich. Polskie szkolnictwo wyższe stoi dziś przed trzema zasadniczymi wyzwaniami. Są nimi:

- **po pierwsze:** skuteczne wdrażanie osiągnięć naukowych i postępu technicznego do gospodarki,
- **po drugie:** dostosowanie jakości kształcenia do potrzeb i oczekiwań gospodarki oraz środowiska zewnętrznego,
- **po trzecie:** dążenie do tego, by uniwersytety stały się miejscem integracji międzynarodowej nauki i kształcenia, a w efekcie polskie uczelnie mogły skutecznie konkurować z uczelniami świata i Europy.

Jest to pakiet zagadnień, z którymi zmierzyć się musi szkolnictwo wyższe, w tym nasza uczelnia. Tymczasem w ostatnich latach kształcenie „masowe” zdobyło przewagę nad jakością nauczania. Obecnie w Polsce mamy ponad 1,5 mln studentów, którzy po ukończeniu studiów nie zawsze zdobywają pracę odpowiadającą ich aspiracjom i wykształceniu. Należy więc dążyć do opracowania i wprowadzenia atrakcyjnego systemu studiów, w tym interdyscyplinarnych, który podniesie jakość kształcenia i dostosuje je do zmieniających się potrzeb społecznych i gospodarczych.

O tych wyzwaniach informowałem społeczność akademicką w swojej wizji rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego podczas wyborów rektorskich, przedstawiając między innymi strategiczne cele i zadania na lata 2016 – 2020:

1. Podniesienie jakości badań naukowych i ich umiędzynarodowienie.
2. Aktywizacja jednostek badawczych uczelni w zakresie komercjalizacji wyników badań oraz ich transfer do gospodarki.
3. Doskonalenie i rozwój kształcenia studentów.
4. Wsparcie rozwoju kompetencji dydaktycznych.
5. Poprawa jakości i poziomu studiów doktoranckich.
6. Wzmocnienie współpracy z krajowym i międzynarodowym otoczeniem społeczno – gospodarczym.
7. Unowocześnienie systemowego zarządzania uczelnią.
8. Stworzenie zintegrowanego systemu informatycznego wspomagającego odbiurokratyzowanie uczelni w zakresie kształcenia i badań naukowych oraz zarządzania.
9. Zwiększenie społecznej odpowiedzialności uczelni w obszarze kształcenia i badań naukowych.

10. Poprawa warunków socjalno-bytowych pracowników i studentów.

Nie sposób omówić teraz wszystkie zadania. Jako przykład wymieniam kilka pilnych i koniecznych działań w obszarze kształcenia:

- wprowadzenie kształcenia popularyzującego naukę,
- tworzenie kierunków zamawianych (międzywydziałowych), dofinansowanych między innymi przez podmioty gospodarcze,
- tworzenie nowych kierunków kształcenia, dostosowanych do potrzeb gospodarki i samorządów terytorialnych,
- rozwój studiów o profilu praktycznym,
- tworzenie anglojęzycznych kierunków kształcenia,
- dostosowanie treści kształcenia do standardów europejskich,
- intensyfikacja mobilności studentów w kraju i zagranicą,
- tworzenie bogatej oferty studiów podyplomowych zgodnie z ideą „Człowiek – najlepsza inwestycja” oraz zgodnie z zasadą „uczenie się przez całe życie” (*life long learning*).

Kluczowym obszarem w funkcjonowaniu uczelni jest rozwój badań naukowych, zwłaszcza powiązanych z gospodarką i wspierających innowacyjność. W tym obszarze także musimy szybko wprowadzić program podnoszący efektywność wykorzystania dostępnych dofinansowań w licznych konkursach krajowych i zagranicznych. W perspektywie do 2020 roku, w tzw. „*Polityce spójności 2014-2020*” Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego będzie dofinansowywać działalność uczelni w 7 priorytetowych kierunkach badawczo-rozwojowych, zapisanych w Krajowym Programie Badań:

- nowe technologie w zakresie energetyki,
- choroby cywilizacyjne,
- nowe leki i medycyna regeneracyjna,
- zaawansowane technologie informacyjne, telekomunikacyjne i mechatroniczne,
- nowoczesne technologie materiałowe,
- środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo,
- społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizacji rynków oraz bezpieczeństwo i obronność państwa.

Unia Europejska wdraża w latach 2014-2020 program „Horyzont 2020” z budżetem około 80 mld Euro, a więc prawie 2 razy wyższym niż w perspektywie 2007-2013. Powstaje pytanie: co powinniśmy zrobić tu w Uniwersytecie Gdańskim, aby nasi pracownicy naukowcy mogli skutecznie ubiegać się o środki na rozwój swoich projektów badawczych w ramach tego programu? Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zapewnia, że uczelnie i instytuty mogą liczyć na pomoc i finansowe wsparcie w tym zakresie. Dlatego nowym nadrzędnym celem będzie między innymi:

- tworzenie dużych interdyscyplinarnych zespołów badawczych oraz konsorcjów i centrów naukowych z jednostkami zewnętrznymi (przedsiębiorstwami),
- efektywne wykorzystanie nowoczesnej aparatury zakupionej ostatnio ze środków Unii Europejskiej i ministerialnych,
- współpraca z przemysłem,
- publikowanie wyników badań w prestiżowych czasopismach,
- utworzenie odpowiedniego systemu motywującego kadre akademicką do prowadzenia badań naukowych na wysokim poziomie.

Wzrastające wymagania dydaktyczne, potrzeba podnoszenia jakości kształcenia i rozwoju badań naukowych wymuszają kolejne inwestycje infrastrukturalne i aparaturowe. Dlatego w najbliższym roku akademickim zaplanowano rozpoczęcie w naszej uczelni następujących inwestycji:

- budowę budynku Instytutu Informatyki dla Wydziału Matematyki, Fizyki i informatyki,
- utworzenie na Kampusie UG w Oliwie Eko-parku,
- modernizację zespołu budynków dla Wydziału Historycznego w Gdańsku przy ul. Bielańskiej (Instytut Historii Sztuki, Instytut Archeologii i Etnologii),
- budowę Uniwersyteckiego Centrum Sportu (I etap),
- utworzenie Uniwersyteckiego Centrum Medycznego na Kampusie w Gdańsku Oliwie,
- modernizację domu studenckiego nr 4 na kampusie mieszkalnym w Gdańsku Oliwie;
- modernizację i rozbudowę domu studenckiego nr 9 w Sopocie przy ulicy Bitwy pod Płowcami,
- utworzenie Laboratorium Symulacji Nagrań Telewizyjnych i Dokumentacji Filmowej,
- utworzenie Pomorskiego Konsorcjum Badawczego Akademickich Uczelni Publicznych.

Tylko systematyczny, zrównoważony rozwój Uniwersytetu, jako jednej z wiodących uczelni kraju, może zapewnić:

- absolwentom zatrudnienie,
- naukowcom satysfakcję i samorealizację,
- pracownikom poczucie bezpieczeństwa i poprawę atmosfery pracy.

Drodzy Państwo,

Uniwersytet nasz widzę jako nowoczesną, dynamicznie rozwijającą się uczelnię, reprezentującą nauki przyrodnicze, humanistyczne i społeczne oraz nauki ścisłe. Mamy bardzo dobry potencjał naukowo-badawczy i dydaktyczny zlokalizowany na 11 wydziałach, na których w bieżącym roku będzie się kształcić prawie 30 tysięcy studentów (27 574) na 74 kierunkach. Obowiązki i zadania uczelni realizuje obecnie około 3 200 pracowników, wśród których 1725 osób to nauczyciele akademicy, a grupa profesorów i dr habilitowanych liczy już 574 osoby. Jesteśmy młodą uczelnią, ale mamy już 29 uprawnień do doktoryzowania i 18 uprawnień do habilitowania. Uniwersytet Gdański jest uczelnią zlokalizowaną w pięknym Kampusie w Gdańsku Oliwie, w Sopocie i Gdyni, o dobrze rozwiniętej infrastrukturze, którą dynamicznie budowaliśmy przez wszystkie lata, poczynając od 2000 roku. Mój poprzednik na stanowisku rektora, prof. Bernard Lammek efektywnie i dynamicznie kontynuował dzieło rozbudowy uniwersytetu przez ostatnie 8 lat, zwłaszcza ze środków programów unijnych - POIiŚ oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego. Ponadto skutecznie pozyskiwał środki od Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz w dużej części finansował inwestycje i modernizacje z dochodów własnych uczelni. W imieniu całej społeczności akademickiej, dziękuję Panu Rektorowi, prof. Bernardowi Lammkowi za niezwykle skuteczną w tym zakresie oraz zrealizowane zadania.

Szanowni Państwo,

w ostatnich latach rząd przyjął projekt budżetu, w którym zapisano środki na wzrost płac w uczelniach. Zwiększył fundusze na wynagrodzenia, ale to każda uczelnia zdecydowała o tym, jakie są jej potrzeby i czy chce je inwestować, na przykład w młodą kadrę czy najlepszych wykładowców. Uczelnie są zobowiązane do prowadzenia

rzetelnej, prorozwojowej polityki kadrowej. Czekają nas zatem nowe, liczne wyzwania programowe, także w zakresie podnoszenia jakości kadry akademickiej.

Sprawne funkcjonowanie i rozwój Uniwersytetu Gdańskiego zależą od dalszej solidnej współpracy z samorządem województwa pomorskiego i władzami samorządowymi, przede wszystkim Gdańska, Sopotu i Gdyni. Uczelnia jest także przygotowana do współpracy z samorządem gospodarczym naszego regionu. Dla zapewnienia lepszego powiązania uczelni z gospodarką, na jednym z najbliższych posiedzeń Senatu przyjmimy politykę współpracy z gospodarką w zakresie kształcenia, badań naukowych, komercjalizacji badań i ich transferu do zainteresowanych przedsiębiorstw.

Mówiłem o naszej przyszłości i rozwoju, ale każdego roku ponosimy także bolesne straty. Odchodzą spośród nas zasłużeni pracownicy i studenci. W ubiegłym roku akademickim pożegnaliśmy studentów :

- Krzysztofa Pawlaka z Wydziału Ekonomicznego
- Kacpra Stefaniaka z Wydziału Ekonomicznego
- Martę Krajewską z Wydziału Biologii.

Odszedł od nas nieodżałowanej pamięci profesor Krzysztof Skóra, Kierownik Stacji Morskiej Instytutu Oceanografii UG w Helu.

Odeszli od nas także pracownicy administracji :

- Joanna Nawrocka
- Grzegorz Kania
- Andrzej Śląski

Uczcijmy ich pamięć chwilą ciszy

Dziękuję.

Drodzy Studenci,

ogromnie cieszę się, że mogę Was przywitać w murach Uniwersytetu Gdańskiego. Chciałbym, aby Uniwersytet od dzisiaj stał się dla Was drugim domem. Studia to wysiłek zdobywania wiedzy, nabywania umiejętności i stopniowego realizowania marzeń, ale też czas na rozwijanie własnych pasji, zainteresowań, przyjaźni i miłości.

Drodzy przyjaciele, podejmujecie studia w największej uczelni Pomorza. Macie do swojej dyspozycji nowoczesny, piękny kampus, na którym znajdziecie bardzo dobre warunki do studiowania. Poddajcie się urokowi tego miejsca, ale rozsądnie, aby nie stracić zasadniczego celu. Postanowiliście, że będziecie studiować, rozwijać własne talenty i uzdolnienia oraz odnajdywać drogę do prawdy. Chcemy, abyście odebrali staranne wykształcenie, bo jako absolwenci, za kilka lat, będziecie ambasadorami Uniwersytetu Gdańskiego w różnych zakątkach naszego regionu, Ojczyzny, Europy i świata.

Wielki Albert Einstein powiedział: „*Nauka w szkołach powinna być prowadzona w taki sposób, aby uczniowie uważali ją za cenny, a nie ciężki obowiązek*”. Tymczasem warto mieć poczucie, że jest się w gronie **wybranych z wielu**, że powinno się ciągle rozwijać, czerpać z wiedzy autorytetów oraz dążyć do jak najlepszego wykorzystania okresu nauki uniwersyteckiej.

Fundamentalną wartością akademicką jest **prawda**. Wartość ta przenika przez wszystkie trzy podstawowe sfery aktywności uczelni: **badania naukowe, kształcenie i służbę społeczną**. Etos prawdy wspomagany jest przez inne wartości, właściwe nie tylko życiu akademickiemu – przede wszystkim rzetelność i odpowiedzialność.

Do zasad obowiązujących pracowników i studentów, członków wspólnoty akademickiej, należy zaangażowanie w realizację wartości i dóbr składających się na etos akademicki. Do podstawowych dóbr akademickich zaliczamy swobody akademickie, tzn. wolność badań i wolność nauczania oraz instytucjonalną autonomię uczelni. Chciałbym, aby każdy z Was w pracy, w działaniach, w życiu uczelni kierował się zasadami wyżej wymienionego etosu: prawdy, odpowiedzialności i rzetelności.

Drodzy Pracownicy i Studenci,

wszystkich pracowników i studentów Uniwersytetu Gdańskiego zapraszam do pracy na rzecz budowy naszego, wspólnego dobra i pomyślności uczelni. Od nas wszystkich zależy, jaki będzie nadchodzący rok akademicki 2016-2017 i początek drogi, o której mówiłem na wstępie. Otwieram 46. rok akademicki na Uniwersytecie Gdańskim.

QUOD BONUM, FELIX FAUSTUM FORTUNATUMQUE SIT – *Co niechaj będzie dobre, szczęśliwe, pomyślne oraz z pomocą losu owocne. Z tej okazji całej społeczności akademickiej naszej uczelni życzę sukcesów w pracy, realizacji marzeń, przyjaznych relacji międzyludzkich oraz optymizmu na co dzień.*